

Tilinpäätös ja toimintakertomus

1.1.–31.12.2017

Sisällys

Toimintakertomus	3
.....	
Tuloslaskelma	13
Tase	14
Rahoituslaskelma	16
.....	
Tilinpäätöksen liitetiedot	17
.....	
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	31
Tilinpäätösmerkintä	31
Tilintarkastuskertomus	32

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2017

Helsingin Diakonissalaitos on yleishyödyllinen säätiö, jonka tarkoitusta toteuttavat toimintamuodot ovat 150 toimintavuoden aikana muotoutuneet kulloisenkin yhteiskunnallisen tilanteen ja avuntarpeen mukaan. Nykyisin säätiö toteuttaa tarkoitustaan sekä vastikkeettomana diakonisena toimintana että liiketoiminnaksi määriteltynä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotantona. Säätiökonsernin emosäätiö keskittyy yleishyödylliseen toimintaan sekä konsernin varainhoitoon ja hallintoon. Säätiökonsernin liiketoimintana harjoittama palvelutuotanto tapahtuu pääosin konsernin tytäryhtiöissä. Osakkuusyritykset Suomen Diakoniaopisto Oy ja Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy tuottavat muun muassa sosiaali- ja terveysalan koulutusta.

Vuonna 2017 Helsingin Diakonissalaitos vietti 150-vuotisjuhlavuottaan. Juhlavuoden tapahtumiin kuuluivat muun muassa useat näyttelyt, historiateoksen julkistus, juhlaseminaari, osallistuminen kesän SuomiAreena-tapahtumaan, kaikille avoin korttelijuhla sekä juhlahuonepalvelus. Juhlavuoden tärkeänä tavoitteena oli vahvistaa laitoksen yhteisöllisyyttä ja verkostoja sekä lisätä Diakonissalaitoksen perustehtävän tunnettuutta.

Kertomusvuonna säätiö jatkoi aktiivista yhteiskunnallista vaikuttamistyötä. Kantaa otettiin muun muassa käynnissä olevaan sote-uudistukseen. Yhteiskunnalliseen keskusteluun tuotiin myös ratkaisuja esimerkiksi syrjäytymisvaarassa olevien nuorten, paperittomien ja liikkuvan väestön tilanteen parantamiseksi.

Vastuullisuus

Yhteiskuntavastuu on osa kaikkea toimintaa Helsingin Diakonissalaitoksen säätiössä:

- Sosiaalinen vastuu näkyy toiminnan tarkoituksessa pitää huolta kaikkein heikoimmassa asemassa olevista. Kannamme vastuuta myös henkilöstömme, joka on tärkein voimavaramme toimintamme toteuttamiseksi.

- Taloudellinen vastuu tarkoittaa tarkkaa taloudenpitoa ja tehokasta toimintaa kaikissa konsernin osissa. Kannattavuus mahdollistaa säätiön tarkoituksen mukaisen toiminnan rahoituksen ja jatkuvuuden.
- Vastuuta ympäristöstä kannetaan ottamalla kaikessa toiminnassa ympäristöarvot ja -vaikutukset huomioon.

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö on yhteiskunnallinen säätiökonserni ja sillä on yhteiskunnallisen yrityksen merkki.

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöllä on rahankeräyslupa. Varojen käyttötarkoitus on heikompaan asemaan ajautuneiden ihmisten elämänlaadun parantaminen.

Toiminta pääpiirteissään

Säätiökonsernin tarkoitusta toteuttava toiminta on organisoitu kahteen toimialaan. Diakonia ja sosiaalinen vastuu -toimialalla järjestetään toimintaa pääosin hankerahoituksella ja säätiön rahoittamana. Sote-toimialan toiminta muodostuu erilaisista säätiön tai sen tytäryhtiöiden tarjoamista sosiaali- ja terveyspalveluista.

Diakonia ja sosiaalinen vastuu -toimiala

Diakonia ja sosiaalinen vastuu -toimialan tarjoamat vastikkeettomat palvelut ovat säätiön yleishyödyllistä toimintaa. Säätiö tarjoaa avoimia palveluja esimerkiksi järjestämällä diakonista toimintaa strategiassa määritellyille kohderyhmille, kuten lapsille, perheille, nuorille, liikkuvalla väestöllä ja maahanmuuttajille. Säätiö tarjoaa myös kansalais-toiminnan vaikuttamismahdollisuuksia. Erityistukea tarvitseville nuorille tarjotaan Vamos-palvelua ja Helsingissä myös kuntouttavaa työtoimintapalvelua. Kansainvälinen suojele ja integraatio -yksikkö ylläpiti vastaanottokeskuksia, ja Kauniaisien perustettiin perheryhmäkoti. Vastaanottokeuhkustoiminta lopetettiin Migrin toimesta kesän 2017 aikana turvapaikanhakijoiden vähäisen määrän vuoksi.

Keskeinen osa Diakonia- ja sosiaalinen vastuu -toimialaa on hanketoiminta. Säätiön yleishyödyllinen toiminta rahoitetaan pääasiassa hanke- ja toiminta-avustuksilla. Toimintaa avusti kaikkiaan 15 eri rahoittajaa 6,5 miljoonalla eurolla. Suurimmat rahoittajat olivat Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus STEA (entinen Raha-automaattiyhdistys), Euroopan sosiaalirahasto ja Helsingin kaupunki.

Säätiö itse käytti hankkeisiin noin 0,9 miljoonaa euroa rahoittajien edellyttäminä omarahoituksina. Tämän lisäksi säätiön kannettavaksi jäi muita tukikelvottomia ja hallinnollisia kustannuksia.

SAADUT AVUSTUKSET 2017, MILJOONAA EUROA

	milj. €
Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus, STEA	2,2
Euroopan sosiaalirahasto, ESR	1,0
Helsingin kaupunki	0,9
Ulkoministeriö, UM	0,6
Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimusministeriö, STM	0,6
Euroopan sisäasioiden rahastot, EUSA	0,5
Etelä-Suomen aluehallintovirasto, AVI	0,4
Muut yhteensä	0,3
Yhteensä	6,5

Toimintavuonna oli käynnissä 55 hanketta. Lukumääräisesti eniten, 22 kappaletta, hankkeita oli Vamos ja työllisyys -palvelualueella, jonka saama rahoitus oli lähes kolme miljoonaa euroa.

syys -palvelualueella, jonka saama rahoitus oli lähes kolme miljoonaa euroa.

KEHITTÄMISEN PAINOPISTEALUEET

	Hankkeiden lkm	Saadut avustukset t€
Vamos ja työllisyys	22	2 966
Kansainvälinen suojelu ja integraatio	17	2 338
Kansalaistoiminta	10	1 011
Muut hankkeet (arjen osallisuuden ja toimijuuden vahvistaminen)	6	221
Yhteensä	55	6 536

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn suunnattujen **Vamos ja työllisyys -palvelualueen** merkkitapaus vuonna 2017 oli sosiaali- ja terveystieteiden myöntämä reilun 2,5 miljoonan euron avustus kaksivuotiselle hankkeelle (2017–18), jossa vahvistetaan koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten toiminta- ja työkykyä sekä osallistumismahdollisuuksia valtakunnallisesti. Avustus on osa hallituksen kärkihanketta ”Nuorisotakuuta yhteisötakuun suuntaan”. Hanke toteutetaan yhteistyössä Oulun

Diakonissalaitoksen, ohjaamoiden tai ohjaamotyypisten toimintojen, sote-palvelujen ja paikallisten eri toimijoiden kanssa Helsingissä, Espoossa, Kuopiossa, Turussa ja Oulussa.

Perinteisen hanketoiminnan osalta jatkettiin esimerkiksi Etsivää nuorisotyötä, Starttivalmennusta ja Nuorten toimintakeskuksen työtä. Lisäksi toteutettiin merkittäviä avustuksia työllisyys Hankkeiden saralla: Lahdessa käynnistettiin Vamos Ura, Kuopiossa Matalan kynnyksen ohjaus- ja neu-

vontapalvelu sekä Helsingissä maahanmuuttajanaishiltoihin suunnattu The Nice Work Project. Uusi avaus oli myös yliopistoiden kanssa yhdessä tehtävä KEHUVA-hanke (2017–19), joka tähtää heikkoon itsearvostukseen, kehittyvät myönteiseen ja terveyttä heikentäviin ravitsemustottumuksiin liittyvän kierteen katkaisemiseen ja siten lihavuuden ehkäisyyn sekä toimintakyvyn lisääntymiseen.

Kansalaistoiminnassa D-asemien eli kansalaistoiminnan keskusten toiminta Kontulassa, Kannelmässä, Sörnäsissä ja Alppikadulla vakiintui ja kävijämäärä oli ennätykselliset 60 000 henkilöä. Osin erilaisten sote-palveluiden rinnalle rakennetut D-asetat tarjosivat koko naapurustolle mahdollisuuden osallistua ja toimia. Niissä muodostui yhteisöjä, jotka tarjoavat merkityksellistä tekemistä. Amigo etsi ja valmensi satakunta vapaaehtoista aikuista 16–29-vuotiaiden nuorten mentoreiksi, ja Perhetalkoiden kautta vaikeassa tilanteessa olevien perheiden tukena ja apuna toimi 90 henkilöä. Kesällä käynnistyneessä kummiperhetoiminnassa yksin tulleet alakäiset turvapaikanhakijat saivat mahdollisuuden elää tavallista elämää suomalaisen kummiperheen kanssa. Lisäksi käynnistyi Art@HDL, valtion taide- ja kulttuuritoiminnan kärkihankkeeseen, jossa Helsingin Diakonissalaitos, taidelaitokset ja taitelijat juurruttavat taidetta osaksi hyvinvointipalveluja.

Kansainvälinen suojelu ja integraatio -palvelualueella Kidutettujen kuntoutuskeskus tarjosi humanitaarista lääketieteellistä ja psykososiaalista hoitoa sekä tukea akuuteista tai kroonistuneista kidutuksen oireista kärsiville maahanmuuttajille. Toiminta vähensi uhrien inhimillisistä kärsimystä, yhteiskunnallisen radikalisoitumisen riskiä sekä itsen tai toiseen kohdentuvaa väkivaltariskiä. Alle 24-vuotiaat kidutetut tai vaikeasti traumatisoituneet kiintiöpakolaislapset ja -nuoret saivat erikoistuneita lasten- ja nuorisopsykiatrisia palveluja. Kesällä palvelualueella käynnistyi Turvattomat-hanke, joka etsi maahan jääneitä kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneita ihmisiä, tarjosi heille oikeaa informaatiota päätöksenteon tueksi, ohjasi heitä palveluiden piiriin ja tuki heitä inhimillisesti haastavassa elämäntilanteessa.

EU:n liikkuvalla väestöllä, lähinnä Itä-Euroopan romanien, tarjottiin palvelukeskus Hirundossa humanitaarista apua sekä talvisaikaan hätämajoitusta. Romaniassa toteutettu Kummikylähanke päättyi, ja Romanian paikallisviranomaiset pyrkivät nyt levittämään hankkeen parhaita käytäntöjä kansallisesti. Keväällä käynnistyi jatko-hanke, jossa painopisteenä on romanityttöjen ja -naisten koulutus. EU-komission rahoittama Gemma-hanke päättyi kehitettyään kahden vuoden ajan osaamista ja työkaluja paperittomien ja liikkuvan väestön naisten kokeman sukupuoleen perustuvan väkivallan tunnistamiseksi ja kohderyhmän tukemiseksi. Ulkoministeriön kehitysyhteistyömäärärahojen avulla jatkettiin Namibiassa ja Moldovassa kumppanikirkkojen diakonisen osaamisen vahvistamista. Kosovossa käynnistyi uusi hanke, jossa tuetaan romaninuoorten työllistymistä.

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö ja Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy kehittävät yhdessä uusia ja vaikuttavia toimintamalleja asumispalveluissa asuvien sekä asunnottomien, mielenterveys- ja päihderiippuvaisten ihmisten arjen toimijuuden ja osallisuuden vahvistumiseksi. Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy käynnisti tammikuussa kolmevuotisen STEPPI-hankkeen, joka hyödyntää hävikkielintarvikkeita Tampereella. Hankkeessa kehitettiin matalan kynnyksen valmennusta ja työtoimintaa polkuina opinto- ja työelämään päihde-, mielenterveys- ja asumispalveluiden, Rikosseuraamuslaitoksen sekä leipäjonon asiakkaille. Valtakunnallinen OK-hanke jatkui kehittämällä yhteisöllisyyttä opioidikorvaushoidossa, matalan kynnyksen työtoimintaa ja opintopolkuja (esimerkiksi 8 koulutettua kokemusasiantuntijaa valmistui). OK-hanke toteutti valtakunnalliset opioidikorvaushoidon päivät lokakuussa 2017.

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiössä käynnistyi kolmevuotinen valtakunnallinen Toimekas-hanke, jossa kehitettiin asumisen osaksi mielekästä arjen toimintaa, kuten klubeja ja matalan kynnyksen työtoimintaa. Lokakuussa käynnistyi DÖSÄ Tukialus päihderiippuvaisille 2017–2018, joka toteuttaa jalkautuvaa ja etsivää päihdettyötä tarjoten tukea, apua ja palveluohjausta Helsingissä. Hanke auttaa päihde- ja mielenterveysongelmaisia sekä asunnottomia heidän omassa arkiympäristössään vertais-

ten ja ammattilaisten yhteistyönä. Lisäksi hankkeessa kehitetään STM:n valtuuttamana valtakunnallista yhteistyöalustaa etsivään päihdetyöhön.

Sote-toimiala

Sote-toimiala tuottaa tehostettua palveluasumista ikäihmisille kuudessa hoivakodissa Helsingissä ja tuettua asumista pitkäaikaisasunnottomille kolmessa asumisyksikössä Helsingissä ja yhdessä Espoossa sekä 20 yksittäiseen asuntoon. Helsingissä tuotetaan lisäksi tehostettua palveluasumista neljässä yksikössä alle 65-vuotiaille monisairaille ja mielenterveyskuntoutujille. Päihdepalveluissa annetaan neuvontaa, hoitoa ja kuntoutusta alkoholin, huumeiden ja lääkkeiden väärinkäyttäjille, erityisesti kuntouttavaa ja haittoja vähentävää korvaushoitoa. Lisäksi toimiala tuottaa kotihoidon palveluita pääkaupunkiseudulla yhteensä noin 1300 asiakkaalle. Toimialan lapsi- ja perhepalvelut kohdentuvat lastensuojelupalveluihin. Sijaishuollon vaativan tason laitoshoidon annetaan kolmessa erillisessä yksikössä, yhdessä yksikössä tuotetaan laitoshoidon lisäksi tuotetaan sijaisperheille perhehoidon tukipalveluita. Perhekuntoutus PYY:n toiminta Lapsi- ja perhepalveluissa lakkautettiin vuoden 2017 lopussa.

Toimialan kokonaisliikevaihto oli noin 39 miljoonaa euroa ja asiakkaita palvelujen piirissä noin 2300. Liikevaihto kasvoi lähes 6 prosenttia päihdepalveluiden ja kotihoidon palveluiden kasvun myötä.

Toimiala aloitti Tampereen kaupungin huumehoitojen palveluntuottajana 1.1.2017. Avopalveluna toteutettavaan asiakaslähtöiseen toimintaan kohdistui sen käynnistymisvaiheessa voimakasta vastustusta ja kritiikkiä julkisuudessa. Kritiikin kärki kohdistui siihen, onko laitoshoidon karsittu Tampereen päihdehoidoissa liikaa ja voiko uuden mallinen avopalvelu olla vaikuttavaa. Palvelun tilaaja on toimintaan tyytyväinen, asiakasmäärät ovat kasvaneet ja toiminta on myös taloudellisesti kannattavaa. Vuoden 2018 alussa huumehoidot muuttivat uusiin suurempiin tiloihin Hatanpäässä.

Merkittäviä onnistumisia kertomusvuoden aikana sote-toimialueella olivat muun muassa menestyminen Helsingin kaupungin kilpailutuksissa ja sen myötä asiakkuuksien uudistaminen alle 65-vuotiaiden palveluasumisessa ja asunnottomien ns. hajautetussa asumisessa, sekä lapsi-

ja perhepalveluiden talouden kohentuminen. Pitkään kehittämämme, vaikean syrjäytymisen juurisyihin puretuva Asunto ensin -malli sai laajaa kansainvälistä ja kansallista huomiota.

Pitkäaikaisista vaikuttavuustuloksista merkittäviä ovat Lapsi- ja perhepalveluiden intensiivihoidon tulokset, joiden mukaan peräti 41 % lapsista on palannut hoidon jälkeen kotiin. Erityisryhmien asumispalveluissa 4,4 % pitkäaikaisasunnottomana palveluun tulleista on pystynyt vuoden aikana siirtymään kevyemmin tuettuun asumiseen ja 68 % kertoo päihteiden käyttönsä vähentyneen edeltävän puolen vuoden aikana.

Asiakkaat ovat haasteellisista elämäntilanteistaan huolimatta tyytyväisiä palveluihimme. Palvelunkäyttäjät antoivat Helsingin Diakonissalaitokselle yleisarvosanaksi 8,21 asteikolla 0–10 (n=808); tyytyväisyys on pysynyt yli kahdeksikossa koko nelivuotisen mittausjakson 2014–17 ajan. Kunta- ja tilaaja-asiakkaamme antoivat palveluillemme arvosanaksi 3,72 asteikolla 1–5. Parhaiten onnistuimme henkilöstön palvelusenteen, luotettavuuden ja maineen osalta. Lisäksi yli puolet vastanneista asiakkaista suosittelisi palveluitamme kollegoille arvosanoin 9–10 asteikolla 0–10.

Sote-toiminta tapahtui pääosin tytäryhtiöiden Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n ja VTKL-Palvelut Oy:n kautta. Lapsi- ja perhepalvelut toimivat osana Helsingin Diakonissalaitoksen säätiötä. Vuoden 2016 lopussa hankitun kotihoidon tuottajan VTKL-Palvelut Oy sulautettiin toiminnallisesti Helsingin Diakonissalaitoksen Sote-toimialaan. Juridinen fuusio Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:öön tapahtuu vuoden 2018 alussa.

Koulutuspalvelut

Yhdessä Lahden Diakoniasäätiön ja Oulun Diakonissalaitoksen säätiön kanssa perustettu yleishyödyllinen osakeyhtiö Suomen Diakoniaopisto Oy aloitti toimintansa 1.1.2017. Se on toisen asteen oppilaitos ja kouluttaa ammattilaisia sosiaali- ja terveysalalle sekä matkailu-, ravitsemus- ja talousalalle. Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö järjesti aikuisten perusopetusta, joka siirtyy kokonaisuudessaan Suomen Diakoniaopisto Oy:n hoidettavaksi 1.1.2018 alkaen.

Sovinto ry, joka tuotti koulutuspalveluja ja järjesti hankerahoituksella toimintakeskustoimintaa työ- ja opiskeluelämän ulkopuolella oleville nuorille ja aikuisille, siirsi koulutustoimintansa ja toimintakeskuksen toiminnan säätiölle 31.12.2016 ja edelleen 1.1.2017 alkaen Suomen Diakoniaopisto Oy:öön. Sovinto ry:llä ei tämän vuoksi ollut enää varsinaista toimintaa vuonna 2017. Yhdistys on tarkoitus lopettaa alkuvuoden 2018 aikana.

Diakonissalaitoksen koulutustehtävään kuuluvasta diakoniatyöntekijöiden koulutuksesta huolehtii osakkuusyhtiö Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy.

Muita muutoksia konsernirakenteessa

Terveystalo, Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö ja Lähi-Tapiola sopivat marraskuussa 2016 Diacor terveystalosta Terveystalo Oy:n yhdistymisestä Terveystalo Healthcare Oy:öön. Samalla Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöstä tulisi Ter-

veystalo Oy:n merkittävä vähemmistöomistaja. Kilpailu- ja kuluttajavirasto antoi lopullisen päätöksen kaupasta 23.3.2017. Kilpailuviranomaisen päätökseen asti sekä Terveystalon että Diacoron toiminta ja asiakaspalvelu jatkuivat ennallaan erillisinä yrityksinä. Diacor terveystalosta Terveystalo Oy on yhdistelty Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön konsernitilinpäätökseen ajanjaksolta 1.1.–31.3.2017.

Helsingin Diakonissalaitoksen Kannatusyhdistys ry uudisti sääntönsä ja päivitti nimensä Helsingin Diakonissalaitoksen ystävät ry:ksi. Vastuu säätiön museon ylläpitämisestä siirrettiin takaisin säätiölle. Yhdistyksen tarkoituksena on toimia yhteisönä kaikille diakoniasta kiinnostuneille, olla yhdyssiteenä jäsenten ja Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön välillä, edistää kristillistä palvelutoimintaa ja diakoniatietoisuutta sekä edistää säätiön ja sen kulttuuriperinteen säilymistä.

TOIMINNAN TULOS

Avainluvut t€	Konserni		Säätiö	
	2017	2016	2017	2016
Varsinaisen toiminnan tuotot	99 333	147 528	33 766	56 009
Varsinaisen toiminnan tulos	-3 541	-4 257	-5 746	-4 056
Tilikauden tulos	86 676	-2 354	93 997	-1 413
Omavaraisuusaste	89 %	66 %	93 %	77 %

Säätiökonsernin tilikauden tulos oli 86,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen (2,4 miljoonaa euroa alijäämäinen vuonna 2016). Konsernin tulos oli ylijäämäinen Diacor-Terveystalo-kaupasta johtuen.

Säätiökonsernin varsinaisen toiminnan tulos oli 3,5 miljoonaa euroa alijäämäinen (4,3 miljoonaa euroa alijäämäinen vuonna 2016). Konsernin varsinaisen toiminnan tuotot supistuivat 32,7 % edellisvuodesta johtuen Diacor terveystalosta Terveystalo Oy:n myynnistä ja vastaanotto-keskustoiminnan päättymisestä, mikä johti liikevaihdon pienenemiseen.

Omavaraisuus ja varallisuus

Konsernin omavaraisuusaste oli 89 % vuoden 2017 lopussa (66 % vuonna 2016), näin säätiökonsernin kirjanpitoarvoin lasketulle omavaraisuusasteelle asetettu 60 %:n tavoite ylittyi. Konsernitaseen loppusumma oli 273,6 miljoonaa euroa (186,6 miljoonaa euroa 2016).

Toimintavuonna tehtiin investointeja 3,021 miljoonaa euron edestä (investoinnit 0,8 miljoonaa ilman Diacor terveystalosta Terveystalo Oy:tä).

Säätiön varallisuus koostuu kiinteistöistä, konserniyhtiöiden osakkeista ja sijoitusarvopapereista. Säätiön varallisuutta hoidetaan huolellisesti ja suunnitelmallisesti. Toimitila- ja asuntokannasta säätiön omien toimintojen

käytössä on noin 70 %, mikä edistää säätiön tarkoituksen toteutumista.

Säätiön kiinteistöomaisuuden markkina-arvoja ei selvitetty erikseen vuoden 2017 aikana. Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr:n ja sen tytäryhtiöiden omistuksessa oli rakennuksia yhteensä noin 102 300 m2 ja maa-alueita yhteensä noin 390 ha. Koko kiinteistöomaisuuden markkina-arvo vuonna 2017 oli noin 161 miljoonaa euroa.

Rakennettu omaisuus koostui säätiön ja tytäryhtiöiden omistamista kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöistä, kiinteistöistä, erillisistä asunto-osakkeista ja osakeomistuksista. Säätiö ei myynyt kiinteistö- tai asunto-osakkeitaan vuoden 2017 aikana. Säätiö hankki vuonna 2017 yhdeksän asuntoa Helsingistä erityisryhmien tukiasumiseen. Investointi toteutettiin osittain STEA:n vuonna 2016 myöntämällä 50 prosentin investointiavustuksella. Yhdeksän asunnon kokonaisinvestointi oli 1,2 miljoonaa euroa, josta säätiön osuudeksi jäi 0,6 miljoonaa euroa.

Säätiön merkittävin maa-alueen omistus sijaitsee Espoon Pellaslaaksossa. Pellaksen alueen kaavoitetusta rakennusoikeudesta oli vuoden 2017 lopussa myyty 14 %, vuokrattu 56 % ja varaus-/esisopimuksin varattu 6 %. Käytettävissä olevasta rakennusoikeudesta vapaana oli 24 %.

Säätiöllä oli voimassa olevia vuokrasopimuksia tilikauden aikana yhteensä noin 800 kappaletta. Asuntojen keskimääräinen käyttöaste oli noin 98 % ja toimitilojen keskimääräinen käyttöaste noin 93 %.

Säätiö teki lokakuussa 2017 sopimuksen kiinteistöhallinnon palvelujen tuottamisesta Rinnekoti-Säätiölle. Samassa yhteydessä Rinnekoti-Säätiön kiinteistöhallinnon työntekijät siirtyivät Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön palvelukseen ja Rinnekoti-Säätiön kiinteistöhuoltoyksikkö ulkoistettiin ARE Oy:lle ja Lassila & Tikanoja Oyj:lle.

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön kiinteistöyhtiötä HDL-Talot Oy:tä ja Auroratalo Oy:tä kohtaan on Helsingin käräjäoikeudessa SRV Rakennus Oy:n kesällä 2013 viरेille laittama riita-asia. Kanteessa SRV vaatii kiinteistöyhtiöiltä Aurorataloa koskeneeseen projektinjohtourakkasopimukseen liittyen yhteensä noin 4,4 miljoonan euron suorituksia. Vastaajat ovat pidättäneet itsellään oikeuden esittää SRV:ta kohtaan taloudelliseen loppuselvitykseen perustuen 1,7 miljoonan euron korvausvaatimuksen. Riita-asia eteni vuoden 2017 aikana käräjäoikeuden valmisteluis-

tuntoon. Riita-asian pääkäsitteily käräjäoikeudessa on sovittu alkavaksi syksyllä 2018.

Sijoitustoiminta

Sijoitusomaisuudella tarkoitetaan omaisuutta, joka ei ole varsinaisen toiminnan välittömässä käytössä vaan, jonka tuottoa käytetään varsinaisen toiminnan rahoittamiseen. Varat on sijoitettu suunnitelmallisesti ja sijoittamista ohjaa hallituksen vuosittain hyväksymä sijoitussuunnitelma. Siinä määritellään sijoitustoiminnan periaatteet ja tavoitteet, sallitut varallisuuslajit, sijoitusten allokaatio ja liikku-mavara allokaation sisällä, riskit sekä sijoitusten seuranta ja raportointi. Lisäksi suunnitelmassa on määritelty vastuullisen sijoittamisen periaatteet sekä sijoitustoimintaan liittyvien toimielinten, toimihenkilöiden sekä ulkopuolisten varainhoitajien valtuudet. Säätiöllä on kaksi sijoitussalkkua, jotka ovat kilpailutuksen kautta valittujen varainhoitoyhtiöiden hoidettavana.

Toimintavuoden lopussa säätiön sijoitusomaisuuden markkina-arvo oli 284,3 miljoonaa euroa ja hankintahinta 126,7 miljoonaa euroa. Omaisuudesta kiinteistöjen osuus oli 45 %, osakesijoitusten osuus 49 % ja korkosijoitusten osuus 6 %. Sijoitusomaisuuden merkittävä kasvu aiheutuu Diacor terveyspalvelut Oy:n osakkeiden myynnistä ja omistuksen siirtymisestä Terveystalo Oy:n osakkeisiin.

Henkilöstö

Toimintavuoden lopussa säätiökonsernin palveluksessa oli 1025 henkilöä. Säätiökonsernin YT-neuvottelukuntaan kuuluvat työnantajien edustajien lisäksi eri työntekijäryhmien luottamusmiehet. Konsernissa käytiin muutamia henkilöstövähennyksiin tähtääviä yhteistyöneuvotteluja toimintavuoden aikana. Neuvotteluiden perusteena olivat tuotannolliset ja taloudelliset syyt.

Helsingin Diakonissalaitoksen konsernissa järjestettiin vuonna 2017 monipuolista henkilöstön ammatillista koulutusta ja valmennusta, kuten vastuuohjaajavalmennusta, opintopiirejä eri hoivatyön osa-alueista, opintopiiriohjaajien valmennusta, perhetyön koulutusta sekä muistisairauksien ja vertaisarvioinnin koulutusta. Lähiesimiehet osallistuivat valmennuksiin ja yhteiseen dialogiin Aurora-esimiesvalmennuksen ja esimiespäivien muodossa. Järjestelmä- ja digityöosaamiseen liittyviä koulutuksia organi-

soitiin järjestelmien uudistumisen myötä, muun muassa liittyen ostolasku- ja hankintaohjelmistoon, asiakastietojärjestelmään ja sähköisten työtilojen käyttöön. Henkilöstön työhyvinvointia mitattiin ja tuloksia käsiteltiin vuoden kuluessa kaksi kertaa Pulssi-kyselyllä. Lisäksi 150-vuotisjuhluvuosi tarjosi useita tilaisuuksia, joissa myös henkilöstöä oli aktiivisesti mukana.

Hallinto

Säätiön toiminta perustuu säätiölakiin, säätiön sääntöihin ja hyvään hallinnointitapaan. Säätiön hallintoelimiä ovat hallitus ja toimitusjohtaja. Lisäksi säätiössä toimii sääntöihin perustuva valtuuskunta, jonka tehtävänä on nimittää hallituksen jäsenet.

Säätiö päivitti sääntönsä uuden säätiölain mukaisiksi jo alkuvuodesta 2016. Sääntöjen uudistamista jatkettiin vuonna 2017 mahdollistamalla hallituksen jäsenten toimikausien porrastaminen siten, että vuosittain erovuorossa on noin kolmasosa hallituksen jäsenistä.

Valtuuskunta

Vuonna 2017 valtuuskunta kokoontui sääntömääräisten kevät- ja syyskokouksen lisäksi yhteen ylimääräiseen kokoukseen sekä kokouksen yhteyteen järjestettyyn teemakokoukseen. Teemakokouksessa tarkasteltiin ratkaisuja eriarvoisuuden torjumiseksi muun muassa robotisaation avulla. Vuonna 2017 valtuuskunta nimesi säätiön hallitukseen kaksi uutta jäsentä toimikaudelle 2018–2020 sekä kolme jäsentä toimikaudelle 2018. Valtuuskuntaan kuuluivat Irja Askola (pj 4.9.2017 asti), Harri Lauslahti (varapj), Sakari Ahdekivi, Kai Alhonen, Anne Berner, Heikki Hiilamo, Kristiina Jansson-Saarela, Pia-Noora Kauppi, Teemu Laajasalo (pj 4.9.2017 alkaen), Virva Nyback, Timo Pasanen, Vesa Rajala, Harri Sailas, Jari Sinkkonen, Risto Vahanen ja Björn Vikström. Valtuuskunnan jäsenten osallistumisprosentti sääntömääräisiin kokouksiin oli 44 % ja kaikkiin kolmeen tilaisuuteen 58 %.

Valtuuskunnan työvaliokunta

Työvaliokunta käsitteli vuonna 2017 valtuuskunnan ja hallituksen jäsenten nimitysehdotuksia sekä teemakokouksessa käsiteltäviä aiheita. Vuonna 2017 työvaliokunta koontui kolme kertaa ja sähköpostitse yhden kerran. Työ-

valiokunnan jäseninä toimivat Irja Askola (pj.) 30.8.2017 asti, Harri Lauslahti (varapj.), Sakari Ahdekivi ja Virva Nyback ja 1.9. alkaen Teemu Laajasalo. Työvaliokunnan jäsenten läsnäoloprosentti oli 100 %.

Hallitus

Vuonna 2017 hallituksen puheenjohtajana toimi Maija-Liisa Friman ja varapuheenjohtajana Leena Rantanen. Hallituksen muina jäseninä toimivat Tuula Entelä, Paula Laine, Jarno Ranninen ja Juho Saari. Uusina jäseninä hallitukseen nimettiin 1.1.2017 alkaen Merja Karhapää ja Jussi Laitinen.

Hallitus kokoontui vuonna 2017 kahdeksan kertaa. Lisäksi hallitus teki päätöksiä kokoontumatta neljä kertaa. Hallituksen jäsenten osallistumismäärät hallituksen varsinaisiin kokouksiin oman toimikautensa aikana olivat seuraavat: Maija-Liisa Friman (pj.) 100 %, Leena Rantanen (varapj.) 87,5 %, Tuula Entelä 100 %, Merja Karhapää 75 %, Paula Laine 100 %, Jussi Laitinen 100 %, Jarno Ranninen 87,5 % ja Juho Saari 87,5 %.

Säännönmukaisten tehtäviensä lisäksi hallitus muun muassa:

- hyväksyi kiinteistöstrategian ja käynnisti Alppikorttelin toimintojen suunnittelun
- päivitti sijoitussuunnitelman vuodelle 2017
- hyväksyi johdon ja avainhenkilöiden kannustinohjelman periaatteet ja käynnistämisen
- perusti tarkastusvaliokunnan ja valitsi jäseniksi keskuudestaan Tuula Entelän, Paula Laineen ja Jussi Laitisen
- hyväksyi tarkastusvaliokunnan työjärjestyksen
- hyväksyi investointiprosessin ja siinä käytettävät laskentamallit
- hyväksyi perusopetuksen järjestämisluvan peruuttamisen ja perusopetustoiminnan siirtämisen Suomen Diakoniaopisto - SDO Oy:lle
- arvioi säätiön strategiaa ja vahvisti toiminnan strategisen suunnan ja tavoitteet, seurasi käynnissä olevien strategisten hankkeiden etenemistä
- hyväksyi asiakastietojärjestelmähankinnan ja investoinnin
- päätti myydä omistamansa Suomen Diakoniaopisto Oy:n osakkeista 16 osaketta Suomen Kosmetologien Yhdistyksen Opistolle ja hyväksyi sitä koskevat järjestelyt

- päätti myydä Terveystalo Oy:n osakkeita listautumisannin yhteydessä
- päätti investoida uudisrakennukseen Helsingin Kauppalantielle vuosina 2018–2020 noin 6,5 M€
- päätti toteuttaa konsernissa VTKL-Palvelut Oy:n fuusioimisen Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:öön
- hyväksyi Rinnekoti-Säätiötä koskevat yhteistyösuunnitelmat
- perusti työryhmän sijoitussuunnitelman arviointiin ja tehtävää päivitystä varten 2018
- arvioi ja kehitti omaa toimintaansa

Hallituksen tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimi Tuula Entelä ja jäseninä Paula Laine sekä Jussi Laitinen. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuonna 2017 kolme kertaa. Tarkastusvaliokunta käsitteli vuosisuunnitelmansa mukaisesti muun muassa tilinpäätöstä, saatuja tarkastusraportteja, hallinnon tehostamishankkeiden etenemistä, sijoittamista ja budjetointia. Tarkastusvaliokunnan jäsenten läsnäoloprosentti oli 100 %.

LÄHIPIIRITAUUKKO

TOIMET JA TALOUDELLISET EDUT t€	LÄHIPIIRISUHTEN LUONNE				
	1	2	3	4	5
A Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset	-	562	1 344	-	-
B Sopimukset	14 498	110	-	-	1
C Myönnetty tuki	-	10	-	-	-
D Annetut lainat, vastuut ja vastuusitoumukset	11 261	-	-	-	-

Kohta 1 B ja D: konsernin yhtiöiden väliset tapahtumat

Kohta 5 B: Ostettu viestintäpalveluja johtoryhmän jäsenen lähipiiriltä

- 1 Säätiön perustaja, säätiössä määräysvaltaa käyttävä sekä näiden tai säätiön tytäryhteisö tai säätiö
- 2 Säätiön ja 1 kohdassa tarkoitetun yhteisön ja säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsen ja varajäsen toimitusjohtaja ja tämän sijainen, vastuunalainen yhtiömies ja tilintarkastaja
- 3 Säätiön asiamies ja muu henkilö joka osallistuu säätiön johtamiseen. Jos ryhmään 3 kuuluu vain yksi henkilö, voidaan yhdistää kohtaan 2
- 4 1–3 kohdassa tarkoitetun ihmisen perheenjäsen
- 5 1–4 kohdassa tarkoitetun ihmisen tai yhdessä toimivien ihmisten määräysvallassa oleva yhteisö tai säätiö

Säätiön toimitusjohtaja

Säätiön toimitusjohtajana toimii Olli Holmström. Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluvat muun muassa säätiökonsernin operatiivisen toiminnan johtaminen hallituksen hyväksymien suunnitelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan varahenkilönä toimii konsernin talousjohtaja Alisa Yli-Villamo.

Tilintarkastaja

Säätiökonsernin tilintarkastajana toimi Tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy ja päävastuullisena tarkastajana KHT Johanna Winqvist-Ilkka.

Lähipiiritoimet

Säätiön lähipiiriin kuuluvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastajat, johtoryhmän jäsenet, kiinteistöjohtaja ja palvelualuejohtajat sekä näiden perheenjäsenet ja määräysvallassa olevat yhteisöt sekä säätiön tytäryhteisöt ja säätiöt. Lähipiiritoimella tarkoitetaan kaikkia lähipiiriin kuuluvien kanssa tehtyjä oikeustoimia niiden kohteista tai nimikkeistä riippumatta. Oikeustoimi voi olla vastikkeellinen tai vastikkeeton.

Toimitusjohtaja, kiinteistöjohtaja ja palvelualuejohtajat ovat voineet ostaa sote-palveluita tavanomaisin ehdoin markkinaehtoisin hinnaston mukaan.

Säätiö on vahvistanut vuonna 2016 lähipiiriohjeen ja ylläpitää luetteloa lähipiiriin kuuluvista.

Tulevaisuuden näkymät

Toimintaympäristö

Ikääntyneiden, vammaisten sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palvelumarkkina Helsingin Diakonissalaitoksen toiminta-alueella kasvaa väestön ikääntymisen ja kaupungistumisen vauhdittamana. Kansantalous kasvaa ja työttömyys pienenee, mutta rakenne- ja pitkäaikaistyöttömyys ei vähene. Yhä suurempi määrä nuoria on syrjäytymisvaarassa. Yhteiskunnan polarisaatio lisää marginalisoitumista. Samaan aikaan kestävyysvaje tuottaa paineita karsia kustannuksia ja pitäytyä tiukoissa, usein hintapohjaisissa hankintakilpailutuksissa, vaikka laatua painottamalla hoidon vaikuttavuus paranisi. Kysyntä siirtyy avohoitoon ja liikkuviin tai kotipalveluihin, joissa Helsingin Diakonissalaitos on vahva toimija pääkaupunkiseudulla.

Eri maista ja kulttuureista tulevien asiakkaiden, työntekijöiden ja opiskelijoiden sekä kansainvälisen yhteistyön myötä toimintamme kansainvälistyy. Vuonna 2017 Suomeen tulevien turvapaikanhakijoiden palveluita ajettiin alas, jolloin säätiö keskittyi alaikäisten turvapaikanhakijoiden kotouttamiseen sekä ottamaan yhä merkittävämpää roolia liikkuvan väestön ja paperittomien auttajana sekä hädänalaisten puolestapuhujana. Varaudumme siihen, että kansainväliset taloudelliset, poliittiset ja sotilaalliset konfliktit vaikuttavat jatkossa yhä voimakkaammin Suomen talouteen, maahanmuuttoon ja syrjäytyneisyyskehitykseen.

Sote- ja alueuudistus tulee voimaan vuoden 2020 alussa ja valinnanvapauden piiriin tulevat palvelut laajenevat asteittain seuraavina vuosina. Valinnanvapaus avaa liiketoimintamahdollisuuksia Helsingin Diakonissalaitoksen kaltaiselle yksityiselle, erikoistuneelle, integroitujen palveluiden tuottajalle.

Alan monet murrokset kiihdyttävät kilpailua ja vaatimustason nousu puolestaan keskittymistä vahvoille toimijoille. Suuret toimijat laajentavat voimakkaasti tarjon-

taansa ja toimipisteverkostonsa kattavuutta, usein yrittösostoin tai yhteisyrityksin. Muutos kutsuu myös uusia toimijoita esimerkiksi teknologia-, logistiikka-, valvonta- ja vakuutusaloilta. Digitalisaatiolta odotetaan paljon sähköisen asioinnin ja toiminnanohjauksen vaatimuksiin vastaamiseksi, toiminnan tehostamiseksi ja uudistamiseksi kuin myös omien ja muiden palveluntarjoajien välisten palvelupolkujen integroimiseksi etenkin sote-uudistuksessa. Menestyminen vaatii perinteisten toimintamallien uudistamista, kumppanuuksia ja investointeja sekä infrastruktuuriin että osaamiseen.

Konsernin tulevaisuuden näkymät ja tilikauden jälkeiset tapahtumat

Helsingin Diakonissalaitos jatkaa valitun strategian toteuttamista. Keskiössä on diakoniatyön rahoituksen turvaaminen liiketuloja parantamalla ja konsernin tulevaisuuden varmistaminen toimintaa uudistamalla.

Diakoniatyön kasvutavoite perustuu laajenemiseen Suomen kasvukeskuksissa sekä kansainvälisten hankkeiden toteutukseen enenevästi liikkuvan väestön ja pakolaisten lähtömaissa. Laajeneminen tapahtuu usein kumppanuuksien avulla, kuten esimerkiksi Oulun Vamos-nuorisotyö yhdessä Oulun Diakonissalaitoksen säätiön kanssa tai kansainvälisten hankkeet hakukonsortioissa paikallisten kumppaneiden toteuttamana.

Sote-toimialalla keskitymme erityisryhmien ja vanhusten lisääntyvien palvelutarpeiden täyttämiseen. Palveluita laajennetaan kumppanuuksissa, kuten esimerkiksi nyt Tampereen huumehoidossa yhteistyössä Pirkanmaan Sininauhan Abnoy Oy:n kanssa. Tavoitteena on saada osa toimialan kasvusta ja jatkossa myös sote-uudistuksen yksityisille tuottajille tuomista mahdollisuuksista niin maakuntien kilpailutuksissa kuin valinnanvapauden piiriin tulevista asiakaseteleistä ja henkilökohtaisista budjeteista. Olemme mukana rohkaisemassa maakuntia hyödyntämään asiakaseteleitä ja henkilökohtaista budjettia etenkin niille ihmisille, joiden etuna olisi saada integroitua palveluita. Helsingin Diakonissalaitoksen integroitu hoito esimerkiksi lastensuojelussa ja monisairaiden parissa on vaikuttavaa ja tuottaisi säästöjä etenkin paljon palveluita käyttävien asiakkaiden hoidossa.

Valmentava johtajuus ja esimiestyö korostuvat ja hen-

kilöston itseohjautuvuus lisääntyvät. Meneillään on laaja digityökalujen ja -medioiden käyttöönotto konserninlaajuisesti. Vuonna 2017 aloitettu markkinoinnin ja myynnin kehittäminen jatkuu. Kustannuksia hillitään muun muassa hankintoja keskittämällä ja tehostamalla, uudistamalla hallinnon rakenteita, tuottamalla tukipalveluita jaetusti konsernin eri osille, parantamalla omaisuudenhoitoa sekä siirtymällä enenevästi sähköiseen viestintään niin sisäisesti kuin ulkoisesti.

Yksinkertaisempi rakenne ja johtamisjärjestelmä, keskittyminen sosiaalialan yhteiskunnalliseksi yritykseksi sekä toiminnalliset parannukset myötävaikuttavat siihen, että säätiökonsernin varsinaisen toiminnan tuloksen ilman liiketoimintakauppoja uskotaan vuonna 2018 tasapainottuvan viime vuosien tappioiden jälkeen.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Helsingin Diakonissalaitoksen konsernin liiketoiminnan riskit johtuvat pääosin julkisen sektorin kestävyysvajeesta sekä sote-uudistuksen monista epävarmuustekijöistä.

- Kuntien supistuvat ostot ja avustukset sekä hintakilpailu voivat johtaa asiakaspaikkojen vajaakäyttöön tai heikkokatteisuuteen ja siten heikentää konsernin liikutulosta. Vastaavasti yksityisasiakkaiden, etenkin eläkeläisten, maksukyvyyn ja -halun heikkeneminen heijastuisi kotihoidon ja vanhusten asumispalveluiden kysyntään.
- Sote-uudistukseen sisältyy merkittäviä poliittisia ja taloudellisia epävarmuuksia koskien viivästynyttä aikataulua, palvelutuottajien rooleja, tietojärjestelmävaatimuksia sekä tulevien maakuntien linjauksia etenkin asiakaseteleiden ja henkilökohtaisen budjetin käytön ja suuruuden osalta. Epävarmuudet heijastuvat kuntien lähivuosien ostokäyttämiseen ja vaikeuttavat toiminnan oikea-aikaista suunnittelua ja esimerkiksi kiinteistö- ja ICT-investointipäätösten tekoa.

Konsernin taloudellisen tuloksen heikkeneminen rajoitaisi diakoniatyötä ja kehityspanostuksia. Myös maine- ja osaamisriskit voisivat haitata työtämme sekä kykyämme hankkia rahoitusta ja yhteistyökumppaneita.

Sijoitusomaisuuden kasvun myötä omaisuuden huolellinen hallinta nousee entistä keskeisempään asemaan ja markkinatilanteen muutokset vaikuttavat omaisuuden arvoon sekä tuottomahdollisuuksiin. Toimiminen haastavien asiakassegmenttien kanssa vaatii kiinteistöihin, henkilöstöön ja ympäristöön kohdistuvien turvallisuus- ja vahinkoriskien erittäin aktiivista hallintaa.

Palveluiden digitalisoiminen on sekä riski että mahdollisuus. Palvelumme ovat enenevästi riippuvaisia tietoliikenteen ja pilvipalveluiden ympärivuorokautisesta toimivuudesta. Tietoturva- ja tietosuojariskit kasvavat toiminnan muuttuessa teknologiapainotteisemmaksi. Palvelumme edellyttävät sensitiivisen asiakas- ja henkilötiedon käsittelyä. Siksi panostamme henkilöstön kouluttamiseen ja valmiuksiin vastata esimerkiksi kirjaamis-, KANTA/KANSA- sekä EU:n yleisen tietosuojasetuksen (GDPR) 25.5.2018 alkaen sovellettaviin vaatimuksiin.

Riskienhallinnassa pyritään ehkäisemään ja pienentämään riskejä erilaisin toimenpitein ja riskitietoisuutta ja toimintakykyä lisäämällä. Parannamme kilpailukykyä ja kannattavuutta, tunnistamme haavoittuvuuksia, lisäämme organisaation joustavuutta ja muutosvalmiutta sekä syvennämme asiakassuhteita ja kumppanuuksia kestävämpään paremmin toimintaympäristön nopeitakin muutoksia.

TULOSLASKELMA

	KONSERNI (1 000 €)		SÄÄTIÖ	
	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2016	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2016
VARSINAINEN TOIMINTA				
Tuotot	99 333	147 528	33 766 392,46	56 009 244,40
Kulut	103 053	151 785	39 511 977,85	60 065 687,63
Henkilöstökulut	59 829	81 215	19 473 808,10	36 495 591,61
Poistot ja arvonalentumiset				
Käyttöomaisuudesta	4 899	7 234	2 594 216,70	2 720 962,03
Muut kulut	38 325	63 336	17 443 953,05	20 849 133,99
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	180	0		
Tuotto-/Kulujäämä	-3 540	-4 257	-5 745 585,39	-4 056 443,23
VARAINHANKINTA				
Tuotot				
Lahjoitukset	781	502	774 733,48	310 581,71
Kulut				
Varainhankinnan kulut	86	111	85 858,37	110 691,16
Tuotto-/Kulujäämä	-2 845	-3 866	-5 056 710,28	-3 856 552,68
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA				
Sijoitustoiminta	90 961	2 717	100 087 467,61	3 559 012,33
Tuotot	95 889	5 369	102 690 632,70	6 671 169,07
Kulut	4 928	2 652	2 603 165,09	3 112 156,74
Rahoitustoiminta	-1 378	-893	-1 033 600,83	-1 219 761,13
Tuotot	13	45	196 444,93	274 869,64
Kulut	1 391	938	1 230 045,76	1 494 630,77
Tuotto-/Kulujäämä	86 738	-2 042	93 997 156,50	-1 517 301,48
RAHASTOT				
Tuotot	376	0	375 649,65	0,00
Kulut	-204	0	-203 344,17	400,00
	172	0	172 305,48	400,00
Siirto rahastoihin	-172	0	-172 305,48	-400,00
Tilikauden tulos	86 738	-2 042	93 997 156,50	-1 517 301,48
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos				104 037,38
Vapaaeht. varausten muutos				
Väh.osuus tkauden tuloksesta	8	-321		
Laskennallisen verovelan muutos (- lis + väh)	-70	9		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	86 676	-2 354	93 997 156,50	-1 413 264,10

TASE

Vastaavaa

	KONSERNI (1 000€)		SÄÄTIÖ	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	4 438	15 303	4 249 375,69	4 817 893,47
Aineettomat oikeudet	368	916	351 865,67	632 399,18
Liikearvo	168	3 896		
Muut pitkävaikutteiset menot	3 902	10 491	3 897 510,02	4 185 494,29
Aineelliset hyödykkeet				
Sijoitusomaisuus	9 585	9 582	6 204 943,72	6 197 063,72
Maa- ja vesialueet	6 757	6 749	6 203 668,55	6 195 788,55
Rakennukset ja rakennelmat	2 825	2 830	1 275,17	1 275,17
Koneet ja kalusto	3	3	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	75 823	79 873	32 513 678,45	34 746 617,15
Maa- ja vesialueet	4 111	4 102	2 514 147,43	2 505 095,43
Rakennukset ja rakennelmat	69 476	72 179	29 356 147,05	30 827 443,16
Koneet ja kalusto	1 597	3 073	426 141,97	1 119 222,97
Muut aineelliset hyödykkeet	198	201	170 336,00	170 336,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	441	318	46 906,00	124 519,59
Sijoitukset	169 264	50 732	209 495 661,90	94 965 999,34
Osuudet saman konsernin yrityksissä			32 100 449,67	34 872 172,88
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			11 141 226,92	13 155 226,92
Osuudet omistusyhteisyriksissä	7 640	7 584	4 608 158,36	4 237 778,72
Muut osakkeet ja osuudet	161 624	43 148	161 645 826,95	42 700 820,82
	259 110	155 490	252 463 659,76	140 727 573,68
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	0	699		
Pitkäaikaiset saamiset	518	518	518 339,00	518 339,00
Lainasaamiset	50	50	50 000,00	50 000,00
Muut saamiset	468	468	468 339,00	468 339,00
Lyhytaikaiset saamiset	8 370	21 840	3 495 120,58	6 117 029,13
Myyntisaamiset	4 682	14 977	1 302 981,98	2 428 265,68
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			53 865,79	357 277,67
Saamiset omistusyhteisyriksiltä	0	8	0,00	7 798,00
Muut saamiset	357	3 162	219 111,32	1 499 857,50
Siirtosaamiset	3 331	3 693	1 919 161,49	1 823 830,28
Rahat ja pankkisaamiset	5 644	8 092	4 843 130,14	4 740 092,21
	14 532	31 149	8 856 589,72	11 375 460,34
VASTAAVAA YHTEENSÄ	273 642	186 639	261 320 249,48	152 103 034,02

TASE

Vastattavaa

	KONSERNI (1 000€)		SÄÄTIÖ	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA				
Toimintapääoma	110 328	112 682	104 776 368,34	106 189 632,44
Arvonkorotusrahasto	6 948	6 948	6 590 948,45	6 590 948,45
Käyvän arvon rahasto	35 018	3 715	35 018 264,74	3 714 916,00
Nimikkorahastot	2 889	2 689	2 860 967,58	2 688 662,10
Tilikauden ylijäämä	86 676	-2 354	93 997 156,50	-1 413 264,10
	241 859	123 680	243 243 705,61	117 770 894,89
VÄHEMMISTÖOSUUS	434	2 027		
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Poistoero			0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	753	1 254	753 248,00	825 483,00
Eläkevastuu	753	825	753 248,00	825 483,00
Muut pakolliset varaukset	0	429		
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma	14 241	28 505	2 500 000,00	12 814 586,00
Pääomalaina	480	400		
Vaihtovelkakirjalainat	0	4 000		
Lainat rahoituslaitoksilta	13 497	23 911	2 500 000,00	12 814 586,00
Eläkelainat	0	0		
Laskennallinen verovelka tilinpäätös-siirtojen kertymästä	264	194		
Lyhytaikainen vieras pääoma	16 355	31 173	14 823 295,87	20 692 070,13
Lainat rahoituslaitoksilta	1 349	3 908	1 250 000,00	3 840 970,88
Eläkelainat	0	0		
Saadut ennakot	0	17		
Ostovelat	4 109	4 701	1 568 013,95	1 212 479,09
Velat saman konsernin yrityksille			7 359 291,91	8 130 768,89
Velat omistusyhteisyriksille	0	240	0,00	2 083,35
Muut velat	2 574	2 394	1 193 175,01	1 313 899,63
Siirtovelat	8 323	19 913	3 452 815,00	6 191 868,29
	30 596	59 678	17 323 295,87	33 506 656,13
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	273 642	186 639	261 320 249,48	152 103 034,02

RAHOITUSLASKELMA

1 000 €

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2017	2016	2017	2016
VARSINAISEN TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Varsinaisen toiminnan tulos	-3 540	-4 257	-5 770	-4 056
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset	4 899	7 234	2 594	2 721
Muut oikaisut: rahastot varainhankinta muut erät	671	325	769	-167
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	2 030	3 302	-2 408	-1 502
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS				
Lyhytaikaisten korottomien saamisten muutos lisäys (-) / vähennys (+)	13 471	-1 201	2 646	1 451
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)		-10	0	0
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) vähennys (-)	-12 260	-450	-2 570	-1 417
Käyttöpääoman muutos	1 211	-1 661	76	34
Varsinaisen toiminnan rahavirta (A)	3 241	1 641	-2 332	-1 468
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-819	-4 242	-107	-734
Käyttöomaisuusinvestointien rahavirta (B)	-819	-4 242	-107	-734
SIJOITUSTEN RAHAVIRTA				
Sijoitusten vuokratulot	3 682	3 328	3 881	3 463
Sijoitusten osinkotulot	84	363	84	1 973
Sijoitusten muut tulot	255	213	252	210
Sijoitusten hoitokulut	-4 815	-2 580	-2 536	-3 112
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	0	0	2 772	0
Ostetut tytäryhtiöosakkeet		-294	0	0
Lainasaamisten takaisinmaksut	0	0	2 014	811
Lainasaamisten lisäys		0	0	-600
Sijoitusten muutos lisäys (-) vähennys (+)	10 268	972	10 392	-1 738
Sijoitusten rahavirta (C)	9 474	2 002	16 859	1 007
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Lyhytaikaisten lainojen nostot			0	0
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-2 559		-2 969	-2 203
Pitkäaikaisten lainojen nostot		400	0	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-10 334	-4 506	-10 315	-4 028
Maksetut osingot		-269		
Saadut korot	12	6	196	236
Maksetut korot	-1 387	-936	-1 226	-705
Muut rahoitusmenot	-76	-470	-4	-470
Rahoituksen rahavirta (D)	-14 344	-5 775	-14 318	-7 170
RAHAVAROJEN MUUTOS (A+B+C+D)				
Lisäys (+) / Vähennys (-)	-2 448	-6 374	103	-8 365
Rahavarat tilikauden alussa				
Rahat ja pankkisaamiset	8 092	14 466	4 740	13 105
Rahavarat tilikauden lopussa				
Rahat ja pankkisaamiset	5 644	8 092	4 843	4 740
Rahavarojen muutos	-2 448	-6 374	103	-8 365

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätös

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön konsernin konsernitilinpäätös laaditaan suomalaista tilinpäätöskäytäntöä noudattaen. Tilinpäätöstiedot laaditaan euromääräisenä ja se perustuu liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin lukuunottamatta eräitä kiinteään käyttö- ja sijoitusomaisuuteen kohdistettuja arvonorotuksia.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki merkittävät Helsingin Diakonissalaitoksen omistamat tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät ne yhtiöt, joissa säätiöllä on kirjanpitolain tarkoittama määräysvalta. Rinnekoti-Säätiö sr, 09 Helsinki Human Rights säätiö sr, Vaihtoehtoisen Ammattikoulutuksen kannatusyhdistys Sovinto ry ja Kiinteistöyhtiö Setlementti Pulttitie 9-11 Oy on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen. Rinnekoti-Säätiön toiminta poikkeaa muun konsernin toiminnasta ja sillä on muusta konsernista erillinen rahoitus, lisäksi yhdistelemättä jättäminen antaa oikeamman kuvan Helsingin Diakonissalaitoksen konsernin toiminnasta. Säätiön määräysvallassa olevat Vaihtoehtoisen Ammattikoulutuksen kannatusyhdistys Sovinto ry, 09 Helsinki Human Rights säätiö sr ja Kiinteistöyhtiö Setlementti Pulttitie 9-11 Oy on jätetty epäolennaisina yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen.

Hankintahinnan ja tytäryhtiön hankintahetken oman pääoman välinen ero kohdistetaan niihin tytäryhtiön omaisuuseriin, joista eliminointieron katsotaan syntyneen. Kohdistettu osuus eliminointierosta poistetaan kyseisen omaisuuserän poistosuunnitelman mukaisesti. Eliminointieron loppuosa esitetään konserniliikearvona. Kohdistettuja eriä oli 31.12.2017 (1000 €) seuraavasti:

- maa-alueet 157
- rakennukset ja rakennelmat 54

Tytäryhtiöiden hankinnasta syntynyt konserniliikearvo poistetaan 10 vuodessa, perustuen toiminnan tulonodotuksiin. Konsernireservi tuloutetaan 5 vuodessa.

Sisäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernilaskennassa.

Vähemmistöosuudet erotetaan konsernin omasta pääomasta ja tuloksesta sekä esitetään omana eränään.

Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyritysten tilikauden tuloksista esitetään omana rivinä ennen varsinaisen toiminnan tuotto-/kuluja. Osakkuusyritysten arvo esitetään konsernitaseessa pääomaosuusmenetelmän mukaisesti siten, että sijoitusten hankintamenoja oikaistaan yritysten hankintahetken jälkeen syntyneillä osuuksilla näiden tuloksista. Sijoitukset muihin yrityksiin esitetään taseissa sijoitusten alkuperäisen määrän suuruusina: tarvittaessa näitä arvoja alennetaan käypää arvoa vastaavaksi.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Tasearvoon sisältyy lisäksi maa-alueiden ja rakennusten arvonorotuksia. Kiinteistöinvestointien, jotka on rahoitettu ARA:n myöntämällä investointiavustuksilla ja korkotukilainoilla, rakennusaikaiset korot on aktivoitu ja kirjattu poistoiksi samassa ajassa kuin investointikohde. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuusosien taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat

Aineettomat oikeudet	4-10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	20 vuotta
Rakennukset	max 50 vuotta
Koneet ja kalusto	4-7 vuotta
Konserniliikearvo	10 vuotta

Kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymään sisältyvät kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Projektiavustukset

Projektiavustukset sisältyvät ao. toiminnanalan tuottoihin. Näistä avustuksista on tuloutettu toteutuneita kuluja vastaava osuus.

Eläkejärjestelyt

Konsernin henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Käyvän arvon rahasto

Pysyvien vastaavien sijoitusten muut osakkeet ja osuudet, joiden käypä arvo on määritelty rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä menetelmillä tai arvo on julkisesti noteerattu, esitetään taseessa käypään arvoon. Muutos edellisessä tilinpäätöksessä / hankittaessa käytettyyn arvoon merkitään taseen vastattavien käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon rahastoa oikaistaan, kun instrumentti luovutetaan tai se erääntyy. Olennaiset tai pitkäaikaiset arvonalentumistappiot kirjataan tilikauden kuluksi.

KONSERNIYRITYKSET

	Konsernin omistusosuus- %	Emoyhtiön omistusosuus- %	Kotipaikka
KONSERNIYRITYKSET			
Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy	100.00	100.00	Helsinki
HDL-Talot Oy	100.00	100.00	Helsinki
Helsingin Diakonissalaitoksen Ystävät Ry			Helsinki
Auroratalo Oy	100.00	100.00	Helsinki
AsOy Helsingin Vihdintie 3-5	100.00	100.00	Helsinki
Helsingin Villa Nova Oy	100.00	100.00	Helsinki
AsOy Kauppalantie 36	100.00	100.00	Helsinki
AsOy Kivihaantie 5	100.00	100.00	Helsinki
KiOy Munkkisaarenkatu 16	100.00	100.00	Helsinki
KiOy Nimismiehenmäki	75.13	75.13	Espoo
AsOy Sotarovastintie 9	100.00	100.00	Espoo
KiOy Taavinkuja 6	100.00	100.00	Helsinki
Sairaala Sanerva Oy	100.00	100.00	Helsinki
Suomen Diakoniaopisto - SDO Oy	60.00	60.00	Helsinki
VTKL-Palvelut Oy	100.00	100.00	Helsinki
OSAKKUUSYHTIÖT			
AsOy Helsingin Kotikallio	37.84	37.84	Helsinki
Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy	26.80	26.80	Helsinki
As Oy Helsingin Kyläkirkontie 13	31.48	31.48	Helsinki
Kiinteistö Oy Turunlinnantie	30.60	30.60	Helsinki

TIEDOT KONSERNIIN YHDISTELEMÄTTÖMISTÄ TYTÄRYHTEISÖISTÄ

1 000 €

	KONSERNI	SÄÄTIÖ
RINNEKOTI-SÄÄTIÖ 2017		
Tulos	3 695	3 421
Vapaaehtoiset varaukset	1 302	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	76	0
Oma pääoma	31 708	30 600
Vieras pääoma	34 498	17 489
Konsernin ulkopuoliset velat	34 498	17 379
VAIHTOEHTOISEN AMMATTIKOULUTUKSEN KANNATUSYHDISTYS SOVINTO RY 2017		
Tulos		-105
Vapaaehtoiset varaukset		0
Vapaaehtoisten varausten muutos		0
Oma pääoma		403
Vieras pääoma		39
Konsernin ulkopuoliset velat		39
KIINTEISTÖYHTIÖ SETLEMENTTI PULTTITIE 9-11 OY 2017		
Tulos		64
Vapaaehtoiset varaukset		0
Vapaaehtoisten varausten muutos		0
Oma pääoma		226
Vieras pääoma		123
Konsernin ulkopuoliset velat		87
09 HELSINKI HUMAN RIGHTS SÄÄTIÖ SR 2017		
Tulos		27
Vapaaehtoiset varaukset		0
Vapaaehtoisten varausten muutos		0
Oma pääoma		57
Vieras pääoma		101
Konsernin ulkopuoliset velat		101

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2017	2016	2017	2016
Tilikauden tuotot toiminnoittain (1 000 €)				
Sosiaalipalvelut	39 427	38 300	7 385	22 533
Terveyspalvelut	20 889	78 114	0	0
Koulutuspalvelut	17 296	12 643	1 496	11 898
Muut tuotot	21 721	18 471	24 885	21 578
Yhteensä	99 333	147 528	33 766	56 009
Tilikauden kulut toiminnoittain (1 000 €)				
Sosiaalipalvelut	35 780	38 039	6 641	25 453
Terveyspalvelut	21 723	76 233	0	0
Koulutuspalvelut	17 451	13 119	1 138	13 119
Muut kulut	28 100	24 394	31 681	21 470
Yhteensä	103 053	151 785	39 460	60 042
Sijoitus- ja rahoitustoiminta (1 000 €)				
Tuotot				
Osinkotuotot	84	123	84	1 973
Korkotuotot	13	6	196	236
Vuokrat ja vastikkeet	3 687	3 328	3 881	3 463
Muut tuotot	92 118	1 957	98 726	1 274
Yhteensä	95 902	5 414	102 887	6 946
Kulut				
Vuokrat ja vastikkeet	194	210	1 346	1 301
Korkokulut	1 385	936	1 224	705
Muut kulut	4 740	2 444	1 263	2 601
Yhteensä	6 319	3 590	3 833	4 607
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä				
	946	1 555	340	453
Henkilöstökulujen erittely (1 000 €)				
Palkat ja palkkiot	49 021	65 322	16 091	29 338
Eläkekulut	8 532	11 761	2 631	5 248
Muut henkilösivukulut	2 276	4 132	752	1 910
Yhteensä	59 829	81 215	19 474	36 496
Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot (1 000 €)				
Hallitusten jäsenet	91	56	85	28
Valtuuskunnan jäsenet	13	5	13	5
Toimitusjohtajat	416	589		
Yhteensä	520	650	98	33
Tilintarkastuspalkkiot (1 000 €)				
	88	131	60	82

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2017	2016	2017	2016
KÄYTTÖOMAISUUDEN MUUTOKSET (1000 €)				
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	4 118	4 096	2 525	2 533
Lisäykset 1.1.–31.12.	42	66	42	36
Vähennykset 1.1.–31.12.	-965	-44	-70	-44
Hankintameno 31.12.	3 195	4 118	2 497	2 525
Kertyneet poistot 1.1.	3 202	2 750	1 893	1 634
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-663	-23	0	-23
Tilikauden poisto	288	475	252	282
Kertyneet poistot 31.12.	2 827	3 202	2 145	1 893
Kirjanpitoarvo 31.12.	368	916	352	632
Konserniliiketoiminta				
Hankintameno 1.1.	4 512	4 201		
Lisäykset 1.1.–31.12.		311		
Vähennykset 1.1.–31.12.	-4 321	0		
Siirrot erien välillä 1.1.–31.12.	0	0		
Hankintameno 31.12.	191	4 512		
Kertyneet poistot 1.1.	616	245		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-608	0		
Tilikauden poisto	14	371		
Kertyneet poistot 31.12.	22	616		
Kirjanpitoarvo 31.12.	169	3 896		
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	21 050	20 200	14 106	14 133
Lisäykset 1.1.–31.12.	1 761	877	0	0
Vähennykset 1.1.–31.12.	-6 688	-27	0	-27
Hankintameno 31.12.	16 123	21 050	14 106	14 106
Kertyneet poistot 1.1.	13 112	11 724	9 921	9 638
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-1 423	-19	0	-19
Tilikauden poisto	533	1 407	288	302
Kertyneet poistot 31.12.	12 221	13 112	10 209	9 921
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 902	7 939	3 897	4 185
Aineettomien hyödykkeiden keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut				
Hankintameno 1.1.	2 553	685	0	0
Lisäykset 1.1.–31.12.		2 698	0	0
Vähennykset 1.1.–31.12.	-2 553	-830	0	0
Hankintameno 31.12.	0	2 553		
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	2 553	0	0

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2017	2016	2017	2016
KÄYTTÖOMAISUUDEN MUUTOKSET (1 000 €)				
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>				
<i>Sijoitusomaisuus</i>				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	6 619	6 608	6 067	6 056
Lisäykset 1.1.–31.12.	8	11	8	11
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	6 627	6 619	6 075	6 067
Arvonkorotukset	129	129	129	129
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 756	6 748	6 204	6 196
Rakennukset				
Hankintameno 1.1.	2 897	2 897	10	10
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	0	0	0
Konserniaktiivan kohdistukset	472	472	0	0
Hankintameno 31.12.	3 369	3 369	10	10
Kertyneet poistot 1.1.	125	112	9	9
Tilikauden poisto	5	13	0	0
Kertyneet poistot konserniaktiivan kohdistuksista	414	414	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	544	539	9	9
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 825	2 830	1	1
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	3	3		
Lisäykset 1.1.–31.12.	0	0		
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	0		
Hankintameno 31.12.	3	3		
Kirjanpitoarvo 31.12.	3	3		
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	2 399	2 399	803	803
Lisäykset 1.1.–31.12.	9		9	0
Hankintameno 31.12.	2 408	2 399	812	803
Arvonkorotukset	1 702	1 702	1 702	1 702
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 110	4 101	2 514	2 505

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2017	2016	2017	2016
KÄYTTÖOMAISUUDEN MUUTOKSET (1 000 €)				
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	94 185	93 629	43 013	43 004
Lisäykset 1.1.–31.12.	317	556	99	9
Konserniaktiivan kohdistukset	55	55		
Hankintameno 31.12.	94 557	94 240	43 112	43 013
Kertyneet poistot 1.1.	23 318	20 568	13 161	11 592
Tilikauden poistot	3 020	2 750	1 570	1 569
Kertyneet poistot konserniaktiivan kohdistuksista	55	55		
Kertyneet poistot 31.12.	26 393	23 373	14 731	13 161
Arvonkorotukset	1 312	1 312	975	975
Kirjanpitoarvo 31.12.	69 476	72 179	29 356	30 827
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	14 395	12 846	5 867	6 521
Lisäykset 1.1.–31.12.	723	1 549	27	627
Vähennykset 1.1.–31.12.	-3 233	0	-546	-1 281
Hankintameno 31.12.	11 885	14 395	5 348	5 867
Kertyneet poistot 1.1.	11 322	9 537	4 748	4 956
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-1 954	0	-195	-782
Tilikauden poistot	920	1 785	369	574
Kertyneet poistot 31.12.	10 288	11 322	4 922	4 748
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 597	3 073	426	1 119
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	220	220	170	170
Lisäykset 1.1.–31.12.		0		0
Hankintameno 31.12.	220	220	170	170
Kertyneet poistot 1.1.	19	15	0	0
Tilikauden poistot	3	4	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	22	19	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	198	201	170	170
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	318	1 195	125	38
Lisäykset 1.1.–31.12.	504	323	86	87
Vähennykset 1.1.–31.12.	-381	-1 200	-164	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	441	318	47	125

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2017	2016	2017	2016
SIJOITUSOMAISUUDEN MUUTOKSET (1000 €)				
Osuudet saman konsernin yrityksissä				
Hankintameno 1.1.			34 872	33 530
Lisäykset / Vähennykset 1.1.–31.12.			-2 772	1 342
Hankintameno 31.12.			32 100	34 872
Kirjanpitoarvo 31.12.			32 100	34 872
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Pääomalainasaamiset				
Määrä 1.1.	400	0	5 950	5 950
Lisäykset 1.1.–31.12.	80	400	0	0
Vähennykset 1.1.–31.12.	0	0	-80	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	480	400	5 870	5 950
Säätiö on antanut oman pääoman ehtoista lainaa 5 350 000 euroa tytäryhtiö Kiinteistö Oy Munkkisaarenkatu 16:lle. Lainalle ei toistaiseksi lasketa korkoa.				
Säätiö on antanut oman pääoman ehtoista lainaa 520 000 euroa tytäryhtiö Suomen Diakoniaopisto - SDO Oy:lle. Vuotuinen korko on 12 kk euribor lisätynä 1,5 % marginaalilla.				
Yllämainittujen lainojen pääoma ja korko saadaan maksaa yhtiön selvitystilassa ja konkurssissa muita velkoja huonommalla etuoikeudella. Pääoma saadaan palauttaa ja korkoa maksaa vain siltä osin, kun yhtiön vapaan pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun ja tilintarkastetun taseen mukaisen tappion määrän. Jos korkoa ei voida maksaa, se siirtyy maksettavaksi ensimmäisen sellaisen tilinpäätöksen perusteella, jonka perusteella se voidaan maksaa. Pääoman tai koron maksamisesta yhtiö ei anna vakuutta.				
Muut lainasaamiset				
Määrä 1.1.			7 205	8 804
Lisäykset 1.1.–31.12.				0
Vähennykset 1.1.–31.12.			-1 934	-1 599
Kirjanpitoarvo 31.12.			5 271	7 205
Osuudet omistusyhteisyrityksissä				
Hankintameno 1.1.	7 584	7 548	4 238	3 840
Lisäykset 1.1.–31.12.	371	398	370	398
Osuus omistusyhteisyritysten tuloksesta	-73	-362	0	0
Medix Laboratoriot Oy	-242	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 640	7 584	4 608	4 238
Muut osakkeet ja osuudet				
Määrä 1.1.	43 148	40 687	42 701	40 288
Lisäykset 1.1.–31.12.	128 064	17 497	88 006	17 401
Vähennykset ja arvonalennukset 1.1.–31.12.	-40 824	-16 816	-298	-16 768
Käyvän arvon muutos 1.1.–31.12.	31 236	1 780	31 237	1 780
Kirjanpitoarvo 31.12.	161 624	43 148	161 646	42 701

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2017	2016	2017	2016
SAAMISET SAMAN KONSERNIN YRITYKSILTÄ JA OMISTUSYHTEISYRITYKSILTÄ (1000 €)				
<i>Lyhytaikaiset</i>				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset			5	107
Muut saamiset			25	0
Siirtosaamiset			24	250
Saamiset saman kons. yrityksiltä yht.			54	357
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä				
Myyntisaamiset	0	8	0	8
Saamiset om.yhteisyrityksiltä yht.	0	8	0	8
SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT (1000 €)				
Henkilöstökulut	128	385	81	161
Avustussaaamiset	1 416	610	1 416	610
Valtionosuudet	788	658	3	658
Verosaamiset	0	31	0	0
Vuokrasaamiset	440	264	195	141
Tilisiirrot	0	0	0	0
Muut	550	1 737	224	254
Siirtosaamiset yhteensä	3 322	3 685	1 919	1 824

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2017	2016	2017	2016
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET (1000 €)				
Pääomatili/Toimintapääoma 1.1.	112 683	105 869	106 189	102 159
Osingonjako	0	0		
Oikaisu ed. tilikauden voittovaroihin	0	87		
Ed. tilikauden ylijäämän siirto pääomatilille	-2 354	6 727	-1 413	4 030
Pääomatili 31.12.	110 329	112 683	104 776	106 189
Arvonkorotusrahasto 1.1.	6 947	6 947	6 591	6 591
Arvonkorotusrahasto 31.12.	6 947	6 947	6 591	6 591
Käyvän arvon rahasto 1.1.	3 715	1 935	3 715	1 935
Käyvän arvon rahaston muutos 1.1.-31.12.	31 303	1 780	31 304	1 780
Käyvän arvon rahasto 31.12.	35 018	3 715	35 019	3 715
Nimikkorahastot 1.1.	2 689	2 689	2 689	2 689
Lisäys	200		172	0
Vähennys		0	0	0
Nimikkorahastot 31.12.	2 889	2 689	2 861	2 689
Tilikauden ylijäämä	86 676	-2 354	93 997	-1 413
Oma pääoma 31.12.	241 859	123 680	243 244	117 771
VAPAAEHTOISET VARAUKSET (1000 €)				
<i>Vapaaehtoiset varaukset on konsernitilinpäätöksessä jaettu edellisten tilikausien tulokseen ja laskennalliseen verovelkaan.</i>				
Vapaaehtoisten varausten ja poistoeron vaikutus taseeseen				
Vapaaehtoiset varaukset	1 321	914		
Poistoero	0	56		
Yhteensä	1 321	970		
Siirto omaan pääomaan	1 057	776		
Laskennallinen verovelka	264	194		
Yhteensä	1 321	970		
PAKOLLISET VARAUKSET				
Eläkevastuu	753	825	753	825
Muu pakollinen varaus	0	429	0	0
Yhteensä	753	1 254	753	825

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2017	2016	2017	2016
VELAT JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA (1000 €)				
Rahalaitoslainat	10 577	12 799	0	2 131
Eläkelainat	0	0	0	0
Yhteensä	10 577	12 799	0	2 131

VELAT SAMAN KONSERNIN YRITYKSILLE JA OMISTUSYHTEISYRITYKSILLE (1000 €)				
<i>Lyhytaikaiset</i>				
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat			70	84
Siirtovelat			7 289	8 047
Velat saman kons. yrityksille yht.			7 359	8 131
Velat omistusyhteisyrityksille				
Ostovelat	0	240	0	2
Velat om.yhteisyrityksille yht.	0	240	0	2

LYHYTAIKAIISIIN SIIRTOVELKOKIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET ERÄT (1000 €)				
Henkilöstökulut	7 768	14 288	3 080	4 995
Siirtyvät avustukset	0	476	0	476
Ammatinharjoittajapalkkiotilitysvelka	0	3 719	0	0
Rahoituserät	0	83	0	54
Tuloverot	50	52	45	52
Muut	504	1 295	328	615
Siirtovelat yhteensä	8 322	19 913	3 453	6 192

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

Velat, joiden vakuudeksi on annettu omaisuutta

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2017	2016	2017	2016
OMASTA VELASTA (1000 €)				
Velat joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöön ja pantattuja osakkeita				
Rahalaitoslainat	14 750	27 819	3 750	16 656
Annetut kiinnitykset	29 900	29 900	15 900	15 900
Pantattujen osakkeiden kp-arvo	5 505	4 666	5 505	4 666
Vakuudeksi annetut kiint.yht	29 900	29 900	15 900	15 900
Pantatut osakkeet yht.	5 505	4 666	5 505	4 666

MUUT OMASTA PUOLESTA ANNETUT VAKUUDET (1000 €)				
Pankkitili (limiitti 300)	0	81	0	0
Omavelkainen takaus	0	350	0	0
Yrityskiinnitykset	0	500	0	0
Vuokratkaukset	0	172	0	0
Muut takaukset	0	323	0	0
Muut vakuudet yhteensä	0	1 426	0	0

VAKUUDET SAMAAN KONSERNIIN KUULUVIEN YRITYSTEN PUOLESTA (1000 €)				
LEASINGVASTUUT (1000 €)				
Leasing-sopimuksista maksamatta olevat määrät				
0-1 vuotta	453	2 335	323	519
1-5 vuotta	525	2 166	459	560
Yhteensä	978	4 501	782	1 079

VAKUudet ja vastuositoumukset

Velat, joiden vakuudeksi on annettu omaisuutta

	KONSERNI		SÄÄTIÖ	
	2017	2016	2017	2016
VASTUUSITOUMUKSET SAMAN KONSERNIIN KUULUVIEN YRITYSTEN PUOLESTA (1000 €)				
Muut vastuositoumukset (1000 €)				
Vuokravastuut				
0-1 vuotta	1 571	8 178	257	215
1-5 vuotta	4 583	22 795	0	111
Yli 5 vuotta	3 530	18 571	0	0
Muut avoimet sopimusvastuut	0	0	0	0
Muut vastuut				
RAY:n myöntämä avustus 3.391.000 euroa (vuosina 2004–2007) Munkkisaaren tilojen kunnostukseen voidaan periä takaisin lain raha-automaattivastuksista 23.11.2001/1056 mukaisesti 24 vuoden aikana avustuksen myöntämisestä.				
Konsernin kiinteistöyhtiöissä on ARA-säännösten alaisia lainoja. Näihin liittyy rajoituksia.				
Ennaltamisvaatimukset	0	3 293		
Johdannaiset				
Koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo	0	-1 018	0	-1 018
Kohde-etuuden arvo	0	16 656	0	16 656

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Diakonissalaitoksen säätiön hallitus kiittää sydämellisesti laitoksen koko henkilökuntaa, joka on tehnyt mahdolliseksi laitoksen toiminnan menestyksellisen jatkumisen. Hallitus lausuu kiitollisuutensa myös eläkkeelle siirtyneille työntekijöille, laitoksen ystäville ja luottamushenkilöille. Iloiten voimme todeta, että armollinen Jumala on antanut siunauksensa työllemme myös kuluneen vuoden aikana.

Helsingissä 14. maaliskuuta 2018

Laura Raitio
Puheenjohtaja

Tuula Entelä

Heikki Hiilamo

Merja Karhapää

Paula Laine

Jussi Laitinen

Juho Saari

Olli Holmström
Toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 14. maaliskuuta 2018

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö
Johanna Winqvist-Ilkka
KHT

Tilintarkastuskertomus

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr:n hallitukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr:n (y-tunnus 0116480-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.– 31.12.2017. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että säätiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia säätiöstä sekä sen tytäryhteisöistä ja -säätiöistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsitksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan säätiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos säätiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai

virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon säätiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä säätiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviiin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei säätiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia

yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu Informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lakiin perustuvat lausunnot

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto säätiölain 4:2.2 §:n edellyttämistä seikoista.

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa annetuista tiedoista sekä siitä, että säätiön toimielinten jäsenille suoritettut palkkiot ja korvaukset ovat tavanomaisia.

Lausuntonamme esitämme, että säätiön tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa on annettu säätiön toiminnasta tilikaudella tiedot, jotka ovat olennaisia säätiön tarkoitusta ja toimintamuotoja koskevien sääntömääräysten noudattamisen arvioimiseksi. Palkkioita ja korvauksia, jotka säätiö ja sen tytäryhteisö ovat suorittaneet säätiön toimielinten jäsenille, on pidettävä tavanomaisina.

Helsingissä 14. maaliskuuta 2018

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö
Johanna Winqvist-Ilkka
KHT

**HELSINGIN
DIAKONISSALAITOKSEN
SÄÄTIÖ SR**

Alppikatu 2, 00530 Helsinki
puh. 09 77 501
Y-tunnus 0116480-8

www.hdl.fi